

BELEIDSNOTA TANKSTATIONS LELYSTAD

GEMEENTE LELYSTAD

3 maart 2008

141223/WA8/005/000627

Inhoud

1	Inleiding	3
2	Beleidsvisie	4
2.1	De markt voor tankstations	4
2.2	Externe veiligheid en sanering van tankstations	4
2.3	Nieuwe brandstoffen	5
2.4	Vestigingseisen en geschikte vestigingslocaties	5
2.5	Uitgiftebeleid bij vestiging van nieuwe tankstations	8
Bijlage 1	Resultaten evaluatie Nota MBVP	9
Bijlage 2	Bouwstenen voor de Nota Tankstations	15

HOOFDSTUK 1

Inleiding

Nota motorbrandstof- verkooppunten 1999

In 1999 heeft de gemeente Lelystad de Nota motorbrandstofverkooppunten (Nota MBVP) uitgebracht. In de Nota MBVP is het gemeentelijke beleid geformuleerd over

- § Welk ruimte er in Lelystad is voor het vestigen of verplaatsen van een tankstation;
- § Wat de beste vorm van gronduitgifte is;
- § Wat wenselijke toekomstige locaties zijn.

Evaluatie en herijking Nota MBVP

De gemeente Lelystad heeft de Nota MBVP geëvalueerd. In de evaluatie zijn zowel de thema's uit de Nota MBVP aan de orde gekomen als recente beleidsontwikkelingen op het gebied van externe veiligheid, klimaat en luchtkwaliteit. Het betreft de volgende onderwerpen:

- § Het gewenste aantal tankstations in Lelystad
- § Externe veiligheid en sanering van tankstations
- § Introductie van nieuwe brandstoffen
- § Vestigingseisen aan en vestigingslocaties van tankstations
- § Uitgiftebeleid bij locaties van nieuwe tankstations

De resultaten van de evaluatie zijn vastgelegd in een separate onderzoeksrapportage die fungeert als inhoudelijke onderlegger voor de huidige Nota Tankstations.¹

De Nota Tankstations vervangt de Nota MBVP.

Leeswijzer

Deze beleidsnota is als volgt samengesteld:

- § Hoofdstuk 2 bevat de beleidsvisie van de gemeente Lelystad.
- § Als bijlagen zijn opgenomen de volgende onderdelen van de onderzoeksrapportage:
 - De resultaten van de evaluatie Nota MBVP;
 - Aangereikte bouwstenen voor de Nota Tankstations.

¹ Herijking beleidsnota MBVP, Onderzoeksrapportage, ARCADIS, maart 2008.

HOOFDSTUK 2

Beleidsvisie

2.1

DE MARKT VOOR TANKSTATIONS

17 tankstations in Lelystad

Per januari 2008 zijn er 17 openbare tankstations in Lelystad. In vergelijking met de situatie ten tijde van het verschijnen van de Nota MBVP (1999) zijn er twee nieuwe tankstations gevestigd. Dit is in overeenstemming met het uitgangspunt in de Nota MBVP, namelijk 1 extra tankstation per 7000-8000 nieuwe inwoners.

Tot 2017 geen nieuwe tankstations nodig

Voor de groei van het aantal stations met reguliere brandstoffen (benzine/diesel/lpg) wordt de beleidslijn van de Nota MBVP voortgezet. Gegeven de verwachte gematigde ontwikkeling van het inwoneraantal en werkgelegenheid in Lelystad in combinatie met een verdergaande brandstofefficiency van het voertuigpark, is het huidige aantal tankstations voor de komende jaren voldoende. Pas rond 2017 zal dan een nieuw tankstation noodzakelijk zijn.

2.2

EXTERNE VEILIGHEID EN SANERING VAN TANKSTATIONS

LPG-convenant

Voortvloeiend uit het convenant dat is gesloten tussen de rijksoverheid en de LPG-branche, moeten per 2010 alle overschrijdingen van het plaatsgebonden risico (PR) en het groepsrisico (GR) door de branche zelf worden opgelost. Generieke maatregelen die zijn overeengekomen tussen kabinet en LPG-branche zijn het verbeteren van de vulslang van de LPG-tankauto en het aanbrengen van een hittewerende coating op LPG-tankauto's. Voor de daarna nog resterende overschrijdingssituaties zijn maatregelen van toepassing als het verplaatsen van het vulpunt, het verplaatsen van het station of het staken van de LPG-verkoop.

Geen overschrijdingssituaties bij huidige tankstations

Er zijn bij de huidige tankstations in Lelystad geen overschrijdingen van de PR-norm en van de oriënterende waarde van het GR. Uit het oogpunt van externe veiligheid is er daarom geen aanleiding voor de gemeente Lelystad om actief mee te werken aan verplaatsingen van tankstations. Er zullen dan ook geen locaties gereserveerd worden voor het geval dat bestaande tankstationhouders eventueel willen verhuizen.

Voorkómen van toekomstige overschrijdingssituaties

Ten aanzien van het GR bestaat er geen wettelijke eis, slechts een oriënterende waarde. Het bevoegd gezag bepaalt uiteindelijk zelf wat zij een aanvaardbaar risico vindt. Echter, zij dient daarbij de risico's wel zoveel mogelijk te beperken. Op die gronden heeft de gemeente Lelystad bepaald dat GR-overschrijdingssituaties een onaanvaardbaar risico vormen.

Hoewel het primaat voor het treffen van maatregelen bij overschrijdingssituaties, conform het LPG-convenant, bij de tankstationhouder ligt, heeft de gemeente de vrijheid om ook (aanvullende) maatregelen te treffen. Om eventuele overschrijdingen van het GR in de toekomst te voorkómen zal de gemeente daarom bij alle resterende LPG-tankstations het bestemmingsplan aanpassen. Dit houdt concreet in dat de bevolkingsdichtheid binnen de 150 meter van het station zal worden gelimiteerd. In combinatie daarmee zal in de milieuvergunning van deze stations de LPG-doorzet worden gemaximeerd. Gezamenlijk zullen deze maatregelen voorkómen dat het GR overschreden kan worden.

2.3

NIEUWE BRANDSTOFFEN

Inzet op aardgas en biobrandstoffen

Biobrandstoffen en aardgas zijn als motorbrandstof kansrijk vanwege het positieve effect op luchtkwaliteit en de CO₂ uitstoot. De gemeente Lelystad participeert in het Regionaal samenwerkingsverband Luchtkwaliteit Noordvleugel. In het RSL-NV is een aantal afspraken gemaakt over hoe de luchtkwaliteit in Flevoland en Lelystad verbeterd kan worden. Een van de afspraken is dat in Flevoland tenminste twee aardgastankstations worden gerealiseerd, waarvan één in Lelystad. Daarnaast voert de gemeente Lelystad het door haar vastgestelde Klimaatbeleid uit. Deze nota heeft als doel het verminderen van het energiegebruik in Lelystad en het terugdringen van de CO₂ uitstoot. Met name biodiesel en bio-ethanol dragen aan deze doelstellingen bij.

Doelstelling: ten minste 1 multifuel tankstation

Deze twee aspecten hebben er toe geleid dat de doelstelling is verruimd. In Lelystad zal ten minste één multi fuel tankstation worden gerealiseerd, waar naast aardgas ook andere alternatieve brandstoffen worden verkocht.

Stimulering vraagzijde

Om de exploitanten te stimuleren de verkoop van alternatieve brandstoffen toe te voegen aan de bestaande brandstoffen, is een samenwerkingsverband met de provincie opgezet met als doel de vraag naar alternatieve brandstoffen te laten stijgen. Vanuit VROM is een subsidiebudget beschikbaar gesteld. Gedacht kan worden aan een intensieve reclamecampagne, met onder andere een website, het aanbieden van gratis wagenparkscans en kortingsacties voor diegenen die rijden op alternatieve brandstoffen of een aardgasauto aanschaffen. De gemeente zal met een wagenparkscan bepalen hoe zij zelf aan de vraag kan bijdragen. Heel bewust wordt niet de aanbodkant gestimuleerd, omdat daar Rijkssubsidies voor komen.

2.4

VESTIGINGSEISEN EN GESCHIKTE VESTIGINGSLOCATIES

Algemene richtlijnen voor geschiktheid locatie

In de Nota MBVP is het algemene beleidsuitgangspunt 'tankstations uit de woonwijken en situeren langs de hoofdinfrastructuur'. Om voldoende rekening te houden met de externe veiligheid van tankstations voor bezoekers en omwonenden, worden de algemene beleidsuitgangspunten voor vestiging van nieuwe tankstations als volgt geherformuleerd:

- § Geen nieuwe LPG-tankstations binnen de bebouwde kom;
- § Passend binnen de huidige en voorziene, toekomstige ruimtelijke structuur van Lelystad.

Vestigingseisen

De volgende vestigingseisen voor nieuwe tankstations zijn van toepassing:

- § Optimale ontsluiting van het tankstation;
- § Goede zichtbaarheid vanaf de openbare weg;
- § Voldoen aan alle eisen voortvloeiend uit planologische, milieu- en veiligheidwet- en regelgeving;
- § Ligging in de nabijheid van activiteiten die omvangrijke bezoekersstromen genereren en/of ligging aan een weg met een belangrijke verkeersfunctie (uitvalsweg).

Toekomstige locaties

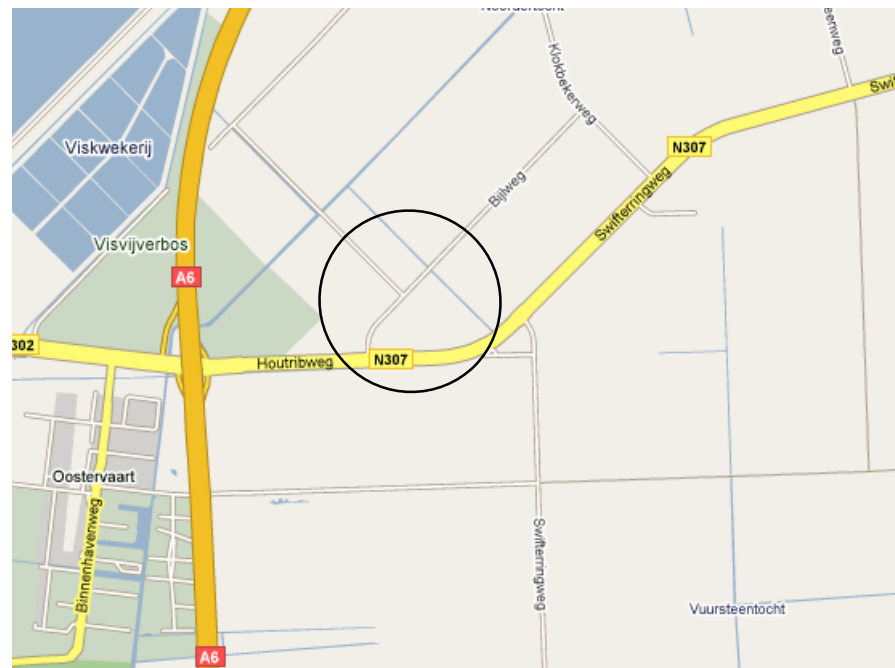
Als mogelijke toekomstige locaties voor tankstations zijn voorzien:

- § Woonlocatie Warande ter hoogte van een nieuwe afrit van de A6.

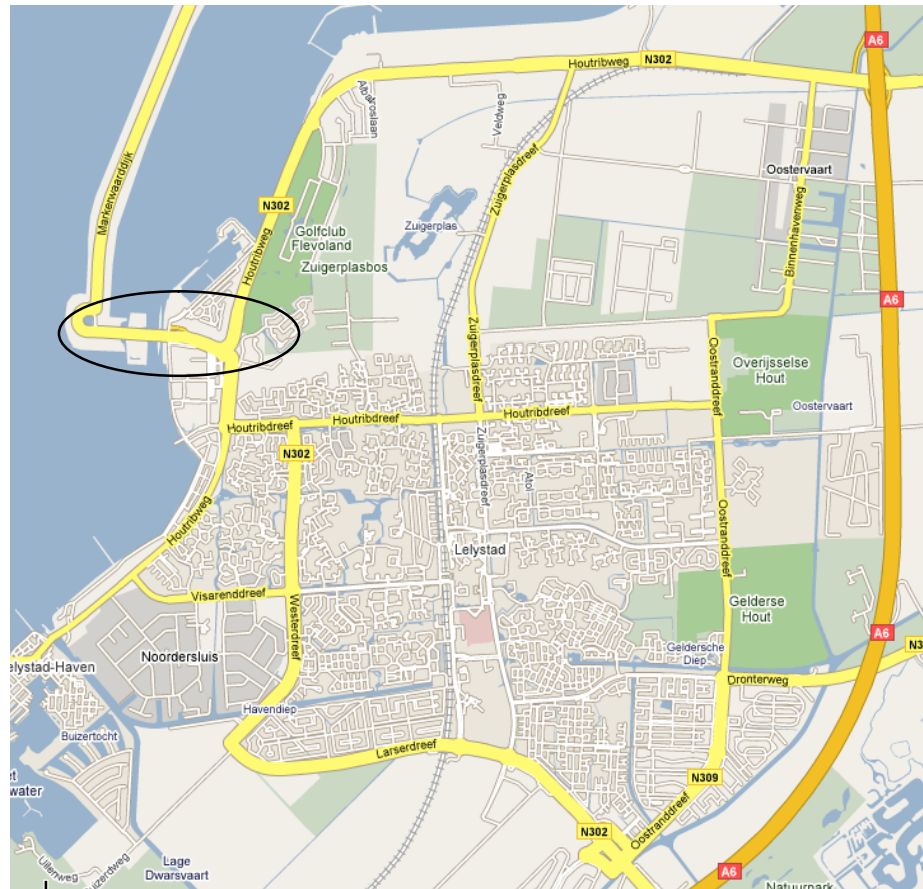
Figuur 1 Zoekgebied mogelijke toekomstige locaties tankstations in Lelystad

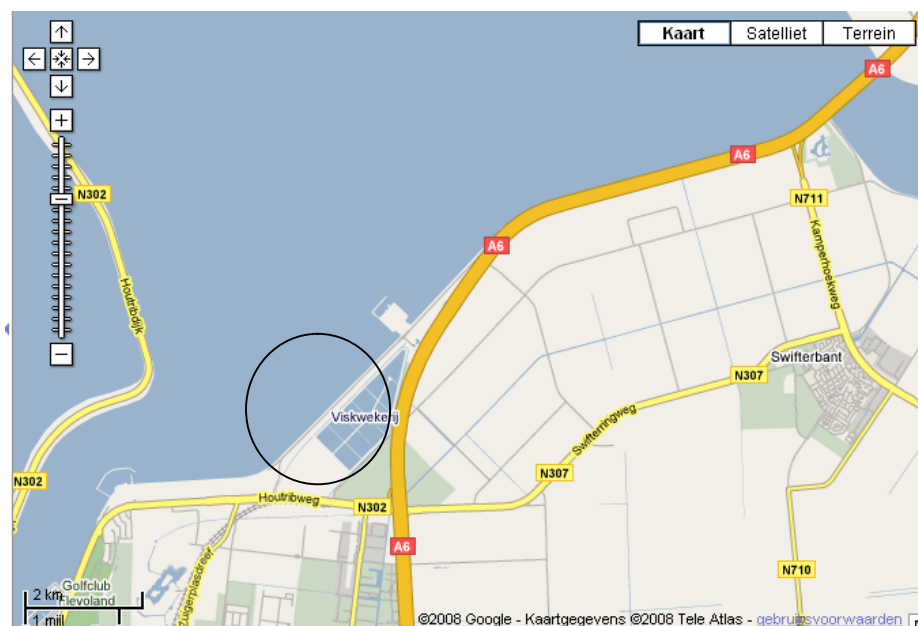
- § Houtribweg, omgeving Plavuizenweg i.v.m. de aanleg van de N23.

§ Bataviastad.

§ Bedrijventerrein Flevokust: hier kan een vulpunt gevestigd worden dat uitsluitend is bedoeld voor het bedienen van varend en/of rollend materieel van de op Flevokust gevestigde bedrijven of voor de transporteurs die Flevokust aandoen. Dit vulpunt is niet bestemd voor brandstofverkoop aan particulieren.

**Verkooppunten van
alternatieve brandstoffen**

De verkoop van alternatieve brandstoffen (aardgas en biofuels) zal gerealiseerd worden bij de reeds aanwezige tankstations.

Biofuels

In Lelystad verkopen twee tankstations reeds biodiesel respectievelijk zijn voornemens om biodiesel en ethanol te gaan verkopen. Beide stations zijn gelegen op een bedrijventerrein en richten zich op beleving van vrachtwagens. Gelet op de doelgroep zijn dit vooralsnog geschikte locaties. Bij een toenemende vraag van de personenautomarkt naar bio-brandstoffen en/of voor de levering van aardgas verdient echter een locatie langs de uitvalswegen de voorkeur.

Aardgas

Voor aardgas bestaat zowel een 100mbar (lage druk) als een 4 bar (hoge druk) aardgas distributienet. Op beide netten kan in beginsel een aardgas afleverinstallatie worden aangesloten. Indien aardgas een grote vlucht gaat nemen is vanwege de benodigde capaciteit een aansluiting op het 4 bar netwerk noodzakelijk. Er zijn twee stations die zonder grote investeringen kunnen aantakken op het hoge druk netwerk, beide gelegen op bedrijventerrein Oostervaart. Daarvan is Bol aan de Binnenhavenweg geïnteresseerd in de mogelijkheden voor verkoop. Omdat het hier gaat om onbemande stations, zijn wel additionele veiligheidsmaatregelen (videotoezicht, pasjessysteem en/of hekwerk) nodig om aardgas te kunnen verkopen. Gezien de vooralsnog bescheiden groeiverwachting van de afzet van aardgas is een aansluiting op het lage druk netwerk ook een optie. Er zijn zeven tankstations die hier zonder grote kosten op aangesloten kunnen worden.² De tankstations van Bol en S-tank zijn in ieder geval geïnteresseerd in de verkoop van aardgas als motorbrandstof.

2.5**UITGIFTEBELEID BIJ VESTIGING VAN NIEUWE TANKSTATIONS****Bij voorkeur op basis van
veilen of verhuur**

De richtlijn in de Nota MBVP dat voor nieuwe vestigingen van tankstations de gronduitgifte bij voorkeur zal geschieden op basis van verkoop van openbare inschrijving of verhuur, wordt voortgezet.

Alternatieve brandstoffen

Als bij een nieuw te ontwikkelen tankstation sprake is van een gronduitgifte op basis van veilen, dan kan er voor gekozen worden om voorrang te geven aan exploitanten die diverse alternatieve brandstoffen gaan aanbieden.

² Zie bijlage 7 van de onderzoeksrapportage voor een overzicht van de betreffende tankstations.

BIJLAGE 1

Resultaten evaluatie Nota MBVP

1) Wat is de ontwikkeling geweest van het aantal tankstations en de samenstelling daarvan?

In de Nota MBVP is sprake van 13 verkooppunten binnen de bebouwde kom van Lelystad (stand 1999). Per oktober 2007 zijn er 17 openbare tankstations³. Dit zijn:

- § 13 tankstations anno 1999 (uitsluitend binnen bebouwde kom);
- § 2 tankstations langs A6 (buiten bebouwde kom);
- § 2 nieuwe tankstations: Bol op Noordersluis⁴ (in aanbouw) en Tango op luchthaven.

De nieuwe tankstations verkopen geen LPG. Twee stations uit 1999 verkopen geen LPG meer.⁵ Twee stations verkopen ook biodiesel en/of ethanol of zijn dit van plan. In tabel 1 is het overzicht opgenomen van de bovengenoemde tankstations naar type locatie en type brandstof. In figuur 2 zijn deze verkooppunten visueel weergegeven. In bijlage 1 van de onderzoeksrapportage is een impressie opgenomen van elk tankstation aan de hand van een foto en korte beschrijving.

2) Welke verplaatsingen van tankstations zijn er geweest?

Er zijn tussen 1999 en november 2007 geen tankstations verplaatst.

Wel zal het tankstation in aanbouw Bol (Noordersluis) het bestaande station Bol (Jol) gaan vervangen. Dit is conform de Nota MBVP, aangezien daar is opgenomen dat Bol van bedrijventerrein Jol naar bedrijventerrein Noordersluis kan verhuizen vanwege het veiligheidsrisico voor omwonenden als gevolg van de LPG-verkoop. Inmiddels is de LPG-verkoop op Jol gestaakt en zal dit station binnen een maand na gereedkomen van het nieuwe tankstation op Noordersluis worden gesloten.

Verder is er sprake van een beoogde verplaatsing van een tankstation in het centrumgebied (Van Olst, Waagstraat) naar een locatie aan de Larserdreef. De reden van deze verplaatsing is de stadsvernieuwing die de gemeente in het centrumgebied doorvoert. De beoogde nieuwe locatie is conform de beleidsuitgangspunten van de Nota MBVP (niet in de woonwijken, wel langs de hoofdinfrastructuur). Het is echter nog niet duidelijk of de voorgestelde nieuwe locatie betrokken zal worden i.v.m. verzet van omwonenden.

³ Het station Bol aan de Arendweg is niet openbaar toegankelijk.

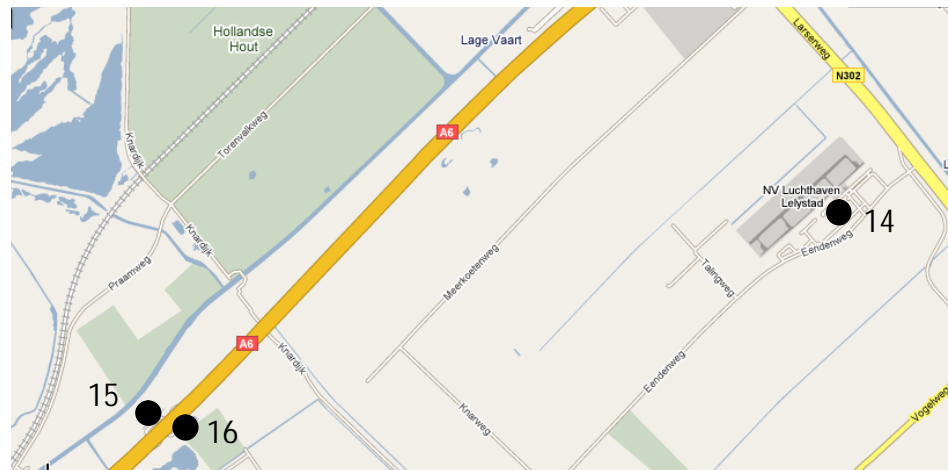
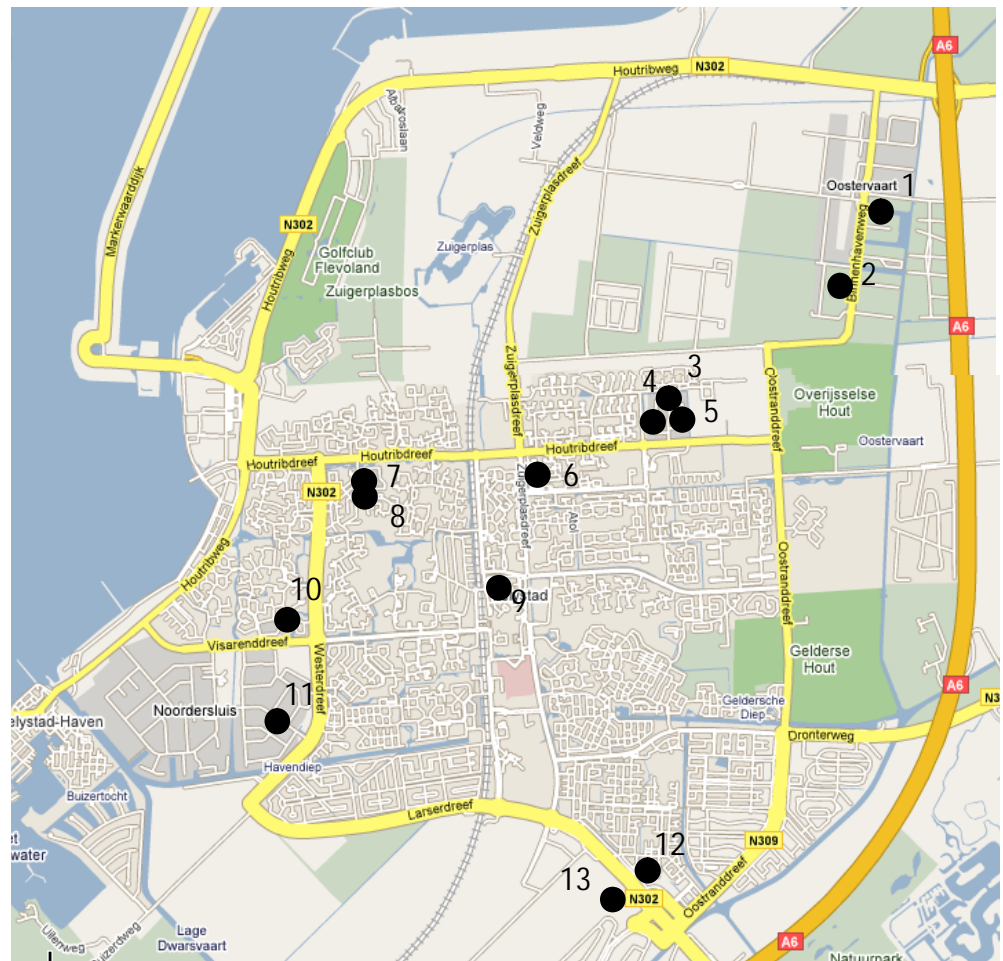
⁴ Het station Bol (Noordersluis) zal het station van Bol op Jol gaan vervangen. Het laatste station zal binnen een maand worden gesloten zodra het station op Noordersluis gereed is.

⁵ Bij Bol (Jol) is de complete LPG installatie nog wel aanwezig en maakt ook onderdeel uit van de milieuvergunning. Bij Kamphuis aan de Kempenaar is de gasinstallatie buiten gebruik gesteld door de aansluitstukken van de vulslangen te verwijderen. De levering van gas maakt daar geen onderdeel meer uit van de milieuvergunning. Dit is op initiatief van de exploitant geschrapd.

Tabel 1 Overzicht openbare verkooppunten motorbrandstof Lelystad per december 2007

Naam tankstation	Adres	Type locatie	Type brandstof
Servicestation Het Oosten (Tinq)	Binnenhavenweg 1	Bedrijventerrein Oostervaart	Benzine, diesel, LPG
Autobedrijf Broekhuis	Kempenaar 01 1	Rand bedrijventerrein en woonwijk	Benzine, diesel, LPG
BP Nederland	Ketelmeerstraat 220	Nabij bebouwing en hoofdontsluitingsweg (Larserdreef)	Benzine, diesel, LPG
Shell Larserdreef	Larserdreef 698	Langs hoofdontsluitingsweg	Benzine, diesel, LPG
Tankstation De Aalscholver	Rijksweg A6	Buiten bebouwde kom	Benzine, diesel, LPG
Total Nederland BV	Rijksweg A6	Buiten bebouwde kom	Benzine, diesel, LPG
Tankstation Flevoland (S-tank)	Schroefstraat 18	Bedrijventerrein Gildenhof	Benzine, diesel, biodiesel, LPG
Bol Kreditank (Supertank)	Schroefstraat 34	Bedrijventerrein Gildenhof	Benzine en diesel
Tankstation ' t Gilde (Gulf)	Wigstraat 9	Bedrijventerrein Gildenhof	Benzine, diesel, LPG
Bol Kreditank (Supertank)	Binnenhavenweg 40	Bedrijventerrein Oostervaart	Benzine en diesel
Hillpark BV(Sneltank)	Jol 11 01	Rand bedrijventerrein en dreef	Benzine en diesel
Bol Kreditank (Supertank)	Jol 11 28	Rand bedrijventerrein en woonwijk	Benzine en diesel
Automobielbedrijf Kamphuis (Esso)	Kempenaar 01 2	Rand bedrijventerrein en woonwijk	Benzine en diesel
Tankstation en wascentrum Lelycentre (Shell)	Noorderwagenplein 2	Winkelcentrum	Benzine en diesel
Tango Lelystad Luchthaven	Roadrunnerweg 1	Luchthaven	Benzine en diesel
Garagebedrijf van Olst (BP)	Waagstraat 2	Centrum	Benzine en diesel
Bol Kreditank (Supertank)	Zuiveringweg 7	Bedrijventerrein Noordersluis	Benzine, diesel, biodiesel, ethanol

Figuur 2 Overzicht openbare tankstations in Lelystad

1 - 940 Bol Kreditank	9 - 469 Garagebedrijf Van Olst
2 - 750 Servicestation het Oosten	10 - 2009 Hillpark BV / 607 Bol Kreditank
3 - 1759 Bol Kreditank	11 - 2683 Bol Kreditank
4 - 199 Tankstation 't Gilde	12 - 395 BP Nederland v.o.f.
5 - 192 Tankstation Flevoland	13 - 396 Shell Larserdreef
6 - 163 Tankstation en wascentrum Lelycenter	14 - 3024 Tango Lelystad Luchthaven
7 - 542 Tankstation Kempenaar (Bol Kreditank)	15 - 781 Tankstation De Aalscholver
8 - 545 Bol Kreditank	16 - 7 Tankstation De Lepelaar

3) Welke nieuwe vestigingslocaties zijn gerealiseerd?

Er zijn tussen 1999 en november 2007 twee nieuwe tankstations gevestigd:

- § Bol (bedrijventerrein Noordersluis, in aanbouw): de vestigingslocatie van dit station is conform de specifieke afspraken die in de Nota MBVP hierover zijn opgenomen. De locatie strookt ten dele met de algemene uitgangspunten uit de Nota MBVP (wel conform 'uit de woonwijken', niet conform 'langs hoofdwegen').
- § Tango (luchthaven Lelystad): de gemeente heeft hier geen vestigingseisen kunnen stellen omdat het Schipholgrond betreft. Deze locatie kan in termen van de vestigingseisen echter nog gerechtvaardigd worden met het attractiepunt Aviodrome dat grote bezoekersstromen genereert.

Er is één aanvraag tot uitbreiding van een tankstation op een binnenstedelijk bedrijventerrein (Hillpark) niet gehonoreerd vanwege de beleidslijn uit de Nota MBVP (geen – uitbreiding van - activiteiten in binnenstedelijk gebied).

4) Hoe is de ruimtelijke ontwikkeling van Lelystad geweest?

Het oppervlakte woongebied binnen de gemeente is toegenomen van 1183 ha (1999) tot 1335 ha (2006), een groei van circa 13%. Het oppervlakte bedrijventerrein is veel sterker gestegen van 386 ha (1999) tot 566 ha (2006), een toename van circa 47%.

5) Wat is de ontwikkeling geweest van inwoners en arbeidsplaatsen?

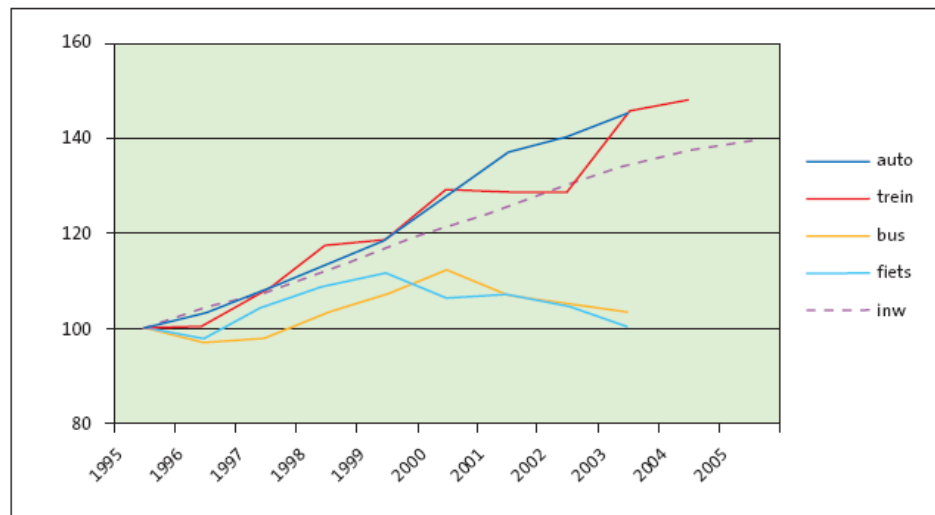
Tussen 1999 en 2007 is de bevolking gegroeid van 61.000 naar 72.000 inwoners, een groei van circa 18%. De verwachte 80.000 inwoners in 2010 waarvan de Nota MBVP nog uitging, zal waarschijnlijk pas gehaald rond 2017 (Gemeente Lelystad, bevolkingsprognoses 2007-2022). Het aantal arbeidsplaatsen is iets harder gestegen dan het aantal inwoners, namelijk van 22.000 (1999) tot 26.500 (2005), een groei van 20%.

6) Wat is de ontwikkeling geweest van de automobiliteit?

In Flevoland als geheel heeft de automobiliteit een snelle ontwikkeling, vooral als gevolg van het groeiende aantal inwoners en arbeidsplaatsen. Tussen 1995-2005 groeide het aantal autokilometers in Flevoland ruim 50% (Bron: Provincie Flevoland, Nota Mobiliteit, 2006). Zie figuur 3. Het aantal motorvoertuigen in Lelystad is gegroeid van 20.000 (1999) naar circa 28.000 (2007), een groei van circa 40%. De ontwikkeling van de automobiliteit binnen Lelystad zelf is beperkter dan de bovengenoemde groei van automobiliteit in Flevoland. Tussen 2003-2006 is op de meeste telpunten slechts een bescheiden toename te constateren van het aantal voertuigpassages. De grootste groei doet zich voor op de uitvalsweg naar de A6 (bron: gemeente Lelystad, dienst O+S).⁶

⁶ Dit is overigens conform het algemene beeld van de mobiliteitsontwikkeling. De grootste groei van de automobiliteit vindt plaats op de auto(snel)wegen. Binnen de bebouwde kom is er weinig of geen groei.

Figuur 3 Ontwikkeling mobiliteit Flevoland (bron: Provincie Flevoland, Nota Mobiliteit)

7) Welke vestigingseisen zijn daadwerkelijk gehanteerd?

In relatie tot de twee nieuwe tankstations zijn door de gemeente Lelystad geen vestigingseisen gesteld conform de Nota MBVP. Beide voldoen niet of slechts ten dele aan de algemene vestigingseisen in de Nota MBVP. In het geval van het Tangostation bij de luchthaven kon de gemeente geen vestigingseisen kunnen stellen omdat het Schipholgrond betreft. Met betrekking tot de vestiging van Bol (Noordersluis) zijn in de Nota MBVP specifieke argumenten aangevoerd om vestiging wel toe te staan, namelijk de specifieke klantenkring die afhankelijk zou zijn van beleving door Bol.

8) Welk gronduitgiftebeleid is gevoerd?

In beide gevallen (Noordersluis en luchthaven) is de grond uitgegeven door verkoop aan de exploitant. Het in de Nota MBVP voorgestane beleid van veilen of verhuren van nieuwe locaties is niet tot stand gekomen.

9) Is het beleidsuitgangspunt 'mbvp uit de woonwijken en situeren langs de hoofdinfrastructuur' gerealiseerd?

Het beleidsuitgangspunt is gedeeltelijk gerealiseerd. Dit geldt vooral voor het eerste deel, waar het gaat om het verminderen van het veiligheidsrisico voor omwonenden. In vergelijking met 1999 is bij twee tankstations de verkoop van LPG gestaakt. Conform het LPG-convenant is de verwachting dat dit vóór 2010 ook het geval zal zijn bij de resterende LPG-tankstations waar sprake is van een overschrijdings situatie. Het tweede deel van het beleidsuitgangspunt van de Nota MBVP ('situeren langs hoofdinfrastructuur') is niet tot stand gekomen. De twee nieuwe locaties (luchthaven en Noordersluis) stroken niet met het uitgangspunt. De situatie is in die zin nog dezelfde als in 1999.

Conclusies evaluatie Nota MBVP

De Nota MBVP is opgesteld om richting te geven aan het aantal en de locatie van tankstations binnen de gemeente Lelystad.

De algemene conclusie is dat de impact van de Nota MBVP beperkt is geweest. Dit komt tot uitdrukking in de volgende aspecten:

- § In de praktijk van verplaatsing of nieuwvestiging van tankstations zijn de algemene uitgangspunten en vestigingseisen uit de Nota MBVP niet of slechts zeer beperkt toegepast. Dit is het gevolg van een beperkte zeggenschap van de gemeente en/of tegenwerking vanuit de omgeving. De verplaatsing van het station Bol (Jol) naar Bol (Noordersluis) is wel conform de specifieke bepalingen die hierover in de Nota MBVP zijn opgenomen.
- § De in de Nota MBVP uitgesproken voorkeur voor gronduitgiftebeleid is in het geheel niet gerealiseerd. Dit heeft deels te maken met het gebrek aan zeggenschap van de gemeente (luchthavenlocatie) en met de voorkeur van ondernemers voor een andere vorm van gronduitgifte (verkoop).
- § Het aantal nieuwvestigingen is wel min of meer conform het uitgangspunt in de Nota MBVP, namelijk voor elke 6500 extra inwoners 1 tankstation extra. Het is echter de vraag of de Nota MBVP als zodanig hier invloed op heeft gehad, gezien de beperkte sturingsmogelijkheden voor de gemeente (zie hierboven). Daarnaast is het de vraag of alleen het aantal inwoners maatgevend is voor het benodigde aantal stations. Ook het aantal arbeidsplaatsen speelt hier een rol. Daarnaast kunnen tankstations ook hun doorzet vergroten door de capaciteit te laten toenemen (meer type brandstoffen, meer pompen).
- § Uit gesprekken met tankstationhouders blijkt dat zij in beginsel wel geïnteresseerd zijn om te verplaatsen naar een – verkooptechnisch – aantrekkelijker locatie, namelijk langs de hoofdinfrastructuur. Het uitgangspunt van de gemeente Lelystad om niet actief aan verplaatsingen mee te werken is echter niet uitnodigend voor ondernemers. Daarbij wordt aangetekend aan dat de behoefte in de praktijk voor tankstationhouders om zelf te willen verplaatsen naar een andere locatie, ook beperkt lijkt.
- § Er is sprake van (voorgenomen) verkoop van nieuwe brandstoffen (biodiesel en/of ethanol) bij twee van de huidige tankstations. Deze tankstations zijn beide gevestigd op een bedrijventerrein. Gezien het karakter van de brandstoffen is de verwachting dat vooralsnog vooral het vrachtverkeer hiervan gebruik zal maken. Vanuit dat gezichtspunt zijn deze locaties daarom vooralsnog niet verkeerd.

BIJLAGE 2

Bouwstenen voor de Nota Tankstations

1) Welke uitbreidingsmogelijkheden resp. locaties zijn er?

In de huidige Nota MBVP zijn, op basis van een analyse van vestigingseisen, de volgende locaties als meest geschikt genoemd:

- § Markerwaarddijk, nabij Houtribweg;
- § Houtribweg, nabij Binnenhavenweg;
- § Zuigerplasdreef, hoek Binnenhavenweg;
- § Dronterweg;
- § Larserdreef.

Vanuit de huidige en de voorziene, toekomstige ruimtelijke structuur van Lelystad zijn de volgende locaties geschikt voor de vestiging van nieuwe tankstations:

- § Bataviastad i.v.m. grootschalige bezoekerstromen;
- § Woonlocatie Warande (op termijn 8000 woningen) ter hoogte van een nieuwe afrit van de A6. Deze locatie speelt pas op de langere termijn (>10 jaar).
- § Houtribweg, omgeving Plavuizenweg. Deze locatie is door de provincie Flevoland genoemd als mogelijke compensatie voor de onteigening van grond van een boer i.v.m. de aanleg van de Hanzelijn en de N23. Deze mogelijke locatie is pas op lange termijn aan de orde (> 10 jaar).
- § Bedrijventerrein Flevokust: hier kan een vulpunt gevestigd worden dat uitsluitend is bedoeld voor het bedienen van varend en/of rollend materieel van de op Flevokust gevestigde bedrijven of voor de transporteurs die Flevokust aandoen. Dit vulpunt is niet bestemd voor brandstofverkoop aan particulieren.

2) Wat zijn wensen en ideeën van de zittende ondernemers?

In bijlage 6 van de onderzoeksrapportage zijn de resultaten opgenomen van de enquête die is afgenomen onder eigenaren en/of exploitanten van de tankstations in Lelystad. De hoofdlijnen van deze resultaten zijn als volgt:

- § Het huidige aantal tankstations wordt gezien als ruim voldoende. De bereikbaarheid van deze stations is over het algemeen goed. Er is wat de ondernemers betreft geen uitbreiding van het aantal stations nodig.
- § Wel worden vraagtekens gezet bij de spreiding van de stations over de gemeente. Met name het lage aantal stations bij de uitvalswegen wordt als negatief beoordeeld.
- § Bij een aantal stations zijn er uitbreidingsplannen. Dit betreft uitbreiding op de huidige locatie.
- § Het veilen, verhuren of verpachten van vestigingslocaties wordt negatief beoordeeld. De ondernemers geven duidelijk een voorkeur aan verkoop van de grond.
- § Stimulering door de gemeente van de verkoop van alternatieve brandstoffen wordt door de ondernemers als weinig zinvol resp. niet gewenst ervaren. Men verwacht het meeste heil van stimulering vanuit het rijk of EU, waarna de markt (autofabrikanten) zal volgen.

3) Zijn er mbvp-locaties die niet voldoen aan PR- en GR-eisen uit BEVI?

In bijlage 2 van de onderzoeksrapportage zijn de resultaten opgenomen van de externe veiligheidsanalyse. Uit de analyse blijkt dat alle tankstations voldoen aan de PR-norm. Eveneens blijkt dat bij geen van de tankstations sprake is van een overschrijding van de oriënterende waarde van het GR. Er zijn dus geen overschrijdingsituaties.

4) Welke (bestaande en nieuwe) locaties zijn geschikt voor de levering van aardgas en/of als multi-fuel tankstation en onder welke randvoorwaarden kan dit gebeuren?

Momenteel wordt alleen nog biodiesel verkocht op het station Flevoland (S-tank) aan de Schroefstraat 18. Het station Bol (Noordersluis) is voornemens ook biobrandstoffen te gaan verkopen. Beide stations zijn gelegen op een bedrijventerrein en richten zich in eerste instantie op beleving van vrachtwagens. Uit dat oogpunt zijn het vooralsnog geschikte locaties.

Naast biobrandstoffen wordt vooral aan de mogelijkheid van aardgas als autobrandstof gedacht. De externe veiligheidsrisico's van biodiesel en aardgas als motorbrandstoffen zijn kleiner of gelijk aan de risico's van traditionele brandstoffen. Locaties voor de verkoop van deze brandstoffen hoeven uit veiligheidsoogpunt dan ook niet aan speciale eisen te voldoen. Aardgasafleverstations moeten in principe voldoen aan de PGS 25 als het gaat om veiligheidsvoorschriften. Verder moet aan een aantal randvoorwaarden voldaan worden t.a.v. fysieke ruimte, aansluiting op aardgasnet en technische eisen. Zie bijlage 7 van de onderzoeksrapportage.

Minstens zo belangrijk is dat er een lokale markt ontstaat voor aardgas als motorbrandstof die marktpartijen kan interesseren om te investeren in een afleverinstallatie of om ruimte te verhuren op het tankstation aan aardgasexploitanten. Bereikbaarheid voor de beoogde doelgroep(en) is een ander belangrijk criterium. Voor biodiesel en/of ethanol is het huidige resp. het voorgenomen verkooppunt op een bedrijventerrein acceptabel. Bij een toenemende vraag van de personenautomarkt naar biobrandstoffen en/of voor de levering van aardgas is een locatie langs de hoofdinfrastructuur te prefereren.

Uit de inventarisatie van mogelijkheden voor bestaande tankstations om zonder al te grote investeringen aan te takken op de aardgasdistributienetwerken van de NUON, blijken voor het hoge druk netwerk slechts twee stations in aanmerking te komen (zie bijlage 7 van de onderzoeksrapportage). Het zijn de twee stations gevestigd op bedrijventerrein Oostervaart. Daarvan is Bol aan de Binnenhavenweg geïnteresseerd in de mogelijkheden voor verkoop. Overigens gaat het hier wel om onbemande stations waardoor in ieder geval speciale veiligheidsmaatregelen (videotoezicht, pasjessysteem en/of hekwerk) nodig zijn om aardgas te kunnen verkopen. Afhankelijk van de te verwachten afzet van aardgas is een aansluiting op het lage druk netwerk (huishoudelijke gebruik) van de NUON ook een optie. Daarvoor komen veel meer tankstations in aanmerking (7). De tankstations van Bol en S-tank zijn in ieder geval geïnteresseerd in de verkoop van aardgas als motorbrandstof.

5) Wat is de verwachte ruimtelijke ontwikkeling van Lelystad?

In het Structuurplan Lelystad 2015 zijn de ruimtelijke toekomstplannen vastgelegd (met een doorkijk naar 2030). Belangrijke elementen in het licht van de Nota Tankstations zijn:

- § geen omvangrijke groei;
- § vernieuwing van de wijken;
- § ontwikkeling van knooppunten: het Stadshart, de Kust, Larserpoort/Vliegveld (de Larserknoop) en Flevokust.

Momenteel is het meest concreet de bouw van de woonwijk Hanzepark in het centrumgebied van Lelystad (naast het Stadshart). Deze wijk zal circa 800 woningen tellen. Verder is de nieuwe woonwijk Warande in Lelystad-Zuid in ontwikkeling (circa 400 woningen in 2007). Deze zal volgens plan op termijn doorgroeien tot ruim 8000 woningen en zal worden ontsloten met een nieuwe aansluiting op de A6 en een NS-station. De ontwikkeling van een bedrijventerrein Flevokust is voorzien vanaf circa 2010.

6) Wat is de verwachte ontwikkeling van het inwoneraantal en arbeidsplaatsen?

Vooral vanwege de ontwikkeling van de woonwijk Warande bereikt Lelystad rond 2017 het aantal van 80.000 inwoners (+ 8000 ten opzichte van 2007). Het aantal arbeidsplaatsen rond die tijd is naar verwachting circa 32.000 (+ 6000 ten opzichte van 2007).

7) Wat is de verwachte ontwikkeling van de automobilititeit?

In de Nota Mobiliteit Flevoland wordt de verwachting uitgesproken dat de mobiliteitsgroei van de afgelopen 10-15 jaar zich de komende decennia doorzet. Deze groei wordt voornamelijk veroorzaakt door de toename van het aantal inwoners en de werkgelegenheid. Op dit moment is nog niet duidelijk hoe sterk de bevolkingsgroei de komende decennia exact zal zijn. Het Omgevingsplan werkt vooralsnog met verschillende scenario's voor de groei van Flevoland. In de zogenaamde 'Eigen Behoeft Variant' zal Flevoland in 2030 rond de 500.000 inwoners tellen. In de 'Middenvariant' en 'Groei Plus Variant' zijn dit er respectievelijk 545.000 en 645.000. In alle scenario's doet de grootste groei zich voor in Zuidelijk Flevoland (Almere).

De toename van het aantal inwoners vertaalt zich in een forse groei van de mobiliteit als geheel. Echter vooral de automobilititeit zal nog fors toenemen. In de Groei Plus Variant zal in 2020 het aantal verreden autokilometers ruim verdubbeld zijn ten opzichte van 2000. Bij een meer gematigde groei van de bevolking (variant Eigen Behoeft) zal de mobiliteitsgroei vanzelfsprekend beperkter zijn.

Net als de ontwikkeling van inwoners en arbeidsplaatsen zal de grootste mobiliteitsgroei zich zal voordoen in Zuidelijk Flevoland respectievelijk op de relatie tussen Almere en de regio Schiphol/Amsterdam.

8) Wat is het effect van de bovengenoemde ontwikkelingen op externe veiligheid, met name het groepsrisico (GR)?

Er vanuit gaande dat de veiligheidsafstanden worden gerespecteerd en de LPG doorzet van tankstations wordt gemaximeerd, zodat risico's ook binnen de perken blijven, blijft alleen het GR een punt van aandacht op veiligheidsgebied. Het GR wordt namelijk mede bepaald door de omgeving van de risicobron. Een stijging van het aantal omwonenden (inwoners, kantoorfuncties) binnen het invloedsgebied van een station geeft dus een stijging van het GR. Het invloedsgebied van tankstations waar LPG wordt verkocht is 150 meter rondom het LPG vulpunt van het station (bij een ondergronds reservoir). Het externe veiligheidsrisico bij stations waar geen LPG wordt verkocht, is verwaarloosbaar.

Er zijn 8 stations waar nog LPG wordt verkocht waarvan 6 binnen de bebouwde kom. Voor deze stations zal het bestemmingsplan aangepast moeten worden zodat de bevolkingsdichtheid binnen de 150 meter van het station niet toe kan nemen. Bovendien moet in de milieuvergunning van deze stations de doorzet worden gemaximeerd.

9) Welk beleid t.a.v. de stimulering van alternatieve brandstoffen wordt gevoerd?

Voor biobrandstoffen heeft de EU een minimumpercentage verplicht gesteld in de afzet van motorbrandstoffen (5,75% in 2010). Deze EU-richtlijn is ook doorvertaald in het Nederlandse beleid. Dit werkt vooral door in de ontwikkeling van het aanbod van biobrandstoffen door de oliemaatschappijen, met name biodiesel. In Lelystad zijn er twee tankstations waar biodiesel wordt verkocht respectievelijk gepland is om biodiesel en ethanol te verkopen. Hier zijn dus zittende tankstationhouders zelf al actief geworden.

Naast biobrandstoffen is aardgas als motorbrandstof in de politieke belangstelling vanwege de gewenste reductie van PM₁₀ door het wegverkeer. Vooralsnog willen vooral overheden hun eigen wagenpark (deels) op aardgas omzetten en worden door hen eisen gesteld bij de aanbesteding van bijvoorbeeld openbaar vervoer. Door het Regionale Samenwerkingsverband Luchtkwaliteit (RSL) Noordvleugel wordt gestreefd om de vraag naar aardgas te laten toenemen. Voor wat betreft Flevoland resp. gemeente Lelystad loopt deze stimuleringsactie via subsidiegelden van de provincie Flevoland.

De provincie en de gemeente Lelystad hebben oriënterend gesproken met de volgende partijen:

- § Zero-e: dit is een organisatie die zich richt op het ontwikkelen van een 'schoon tankeiland' in samenwerking met oliemaatschappijen en particuliere tankstationhouders. Bij een schoon tankeiland kunnen consumenten, bedrijven en overheden schone brandstoffen aardgas, biomethanol en biodiesel tanken.
- § dutCH4: deze organisatie richt zich op de ontwikkeling van aardgasverkooppunten (en in de verdere toekomst waterstof) in samenwerking tussen individuele tankstationhouders en (potentiële) klanten, met name 'lokale veelrijders', zoals gemeentelijke diensten, openbaar vervoerbedrijven, koerier- en taxibedrijven.

Er zijn nog geen ondernemers in Lelystad die zelf hebben aangegeven voor de verkoop van aardgas een station te willen openen of hun bestaande tankstation te willen uitbreiden. Anderzijds heeft de gemeente Lelystad en/of de provincie Flevoland ook nog geen zittende exploitanten gevraagd of zij aardgas willen verkopen.

Gegeven de werkwijze van zowel Zero-e als dutCH4 ligt het echter voor de hand dat de huidige exploitanten in Lelystad hierover in de toekomst benaderd zullen worden.

10) Welke saneringsmaatregelen worden overwogen bij mbvp-locaties die niet voldoen aan PR- en GR-eisen uit het BEVI?

In beginsel moet de uitvoering van het LPG-convenant ertoe leiden dat per 2010 alle overschrijdingen van PR en GR door de branche zelf worden opgelost. Generieke maatregelen die zijn overeengekomen tussen kabinet en LPG-branche zijn het verbeteren van de vulslang van de LPG-tankauto en het aanbrengen van een hittewerende coating op LPG-tankauto's. Voor de daarna nog resterende overschrijdingssituaties zijn maatregelen van toepassing als het verplaatsen van het vulpunt, het verplaatsen van het station of het staken van de LPG-verkoop.

Gezien het feit dat geen sprake is van een overschrijdingssituatie bij de huidige tankstations t.a.v. PR of GR zijn er geen saneringsmaatregelen noodzakelijk.

11) Welke beleidslijn hanteert de gemeente t.a.v. het GR?

Ten aanzien van het GR bestaat er geen wettelijke eis, slechts een oriënterende waarde. Het bevoegd gezag bepaalt uiteindelijk zelf wat zij een aanvaardbaar risico vindt. Echter, zij dient daarbij de risico's wel zoveel mogelijk te beperken. Op die gronden heeft de gemeente Lelystad bepaald dat GR-overschrijdingssituaties een onaanvaardbaar risico vormen.

Hoewel het primaat voor het treffen van maatregelen bij overschrijdingssituaties, conform het LPG-convenant, bij de tankstationhouder ligt, heeft de gemeente de vrijheid om ook (aanvullende) maatregelen te treffen. Denk hierbij aan het wijzigen van de betreffende milieuvergunning, het wijzigen van het bestemmingsplan of het actief aanbieden van een concrete, alternatieve locatie.

Op dit moment zijn er geen overschrijdingen van de oriënterende waarde van het GR. Om eventuele overschrijdingen van het GR in de toekomst te voorkómen moet bij alle resterende LPG-tankstations het bestemmingsplan worden aangepast, zodat de bevolkingsdichtheid binnen de 150 meter van het station niet kan toenemen. In combinatie daarmee moet in de milieuvergunning van deze stations de LPG-doorzet worden gemaximeerd. Gezamenlijk zullen deze maatregelen voorkómen dat het GR overschreden kan worden.

12) Welke vestigingseisen worden gehanteerd?

In de huidige Nota MBVP zijn als vestigingseisen opgenomen:

- § Voldoende beschikbare ruimte voor aflevering, opstelruimte, bevoorrading en aanvullende functies;
- § Ligging aan een weg met een belangrijke verkeersfunctie of in de nabijheid van activiteiten die omvangrijke bezoekersstromen genereren;
- § Optimale ontsluiting van het tankstation;
- § Goede zichtbaarheid vanaf de openbare weg;
- § Voldoen aan planologische vestigingseisen, met name voor wat betreft de Wet Milieubeheer en andere milieueisen.

Deze eisen zijn nog steeds relevant. Het enige element dat in de huidige eisen onvoldoende aan bod komt, is de externe veiligheid. Daarom wordt voorgesteld om de laatste vestigingseis te vervangen door:

- § Voldoen aan alle eisen voortvloeiend uit planologische, milieu- en veiligheidwet- en regelgeving.

13) Welk gronduitgiftebeleid zal worden gevoerd?

In de huidige Nota MBVP is een richtlijn opgenomen dat voor nieuwe vestigingen van tankstations de gronduitgifte zal geschieden op basis van verkoop van openbare inschrijving of verhuur. Het belangrijkste argument hiervoor is de inkomsten voor de gemeente die verondersteld worden hoger te zijn dan in het geval van gronduitgifte door middel van verkoop tegen een vaste grondprijs. Geen van beide vormen zijn echter in de praktijk in Lelystad toegepast.

Het is de vraag of de in de huidige Nota MBVP uitgesproken voorkeur voor veiling of verhuur van grond gehandhaafd moet blijven. Er is een aantal argumenten om hiervan af te stappen en gronduitgifte aan tankstations bij nieuwvestigingen en verplaatsingen te doen op basis van marktconforme verkoop:

- § Het verwachte aantal nieuwvestigingen en verplaatsingen van tankstations in Lelystad zal zeer beperkt zijn in verhouding tot de vestiging van andere bedrijven;
- § De meeropbrengsten van veiling/verhuur van grond aan tankstationhouders zijn beperkt t.o.v. het totaal aan inkomsten uit grondverkoop en de kosten die de gemeente zal moeten maken voor het adequaat voorbereiden en uitvoeren van een veiling;
- § Exploitanten van tankstations hebben een duidelijke voorkeur voor het aankopen van grond, conform de huidige praktijk.

Argumenten om de huidige voorkeur van gronduitgifte te handhaven zijn:

- § Tankstations zijn niet de enige sector waarbij locaties geveild worden. Bij supermarkten komt dit ook voor.
- § De gemeente kan extra inkomsten voor de gemeentekas goed gebruiken.

14) Kan het beleidsuitgangspunt 'mbvp uit de woonwijken en situeren langs de hoofdinfrastructuur' in stand blijven? Zo nee, welk beleidsuitgangspunt komt daar dan voor in de plaats en om welke reden(en)?

Alles overwegend lijkt het algemene beleidsuitgangspunt uit de huidige Nota MBVP nog steeds actueel, maar zou als volgt kunnen worden geherformuleerd:

- § Geen nieuwe LPG-tankstations binnen de bebouwde kom;
- § Passend binnen de huidige en voorziene, toekomstige ruimtelijke structuur van Lelystad.

Aanbevelingen voor nieuwe Nota Tankstations

Algemene beleidsuitgangspunten

Het algemene beleidsuitgangspunt uit de huidige Nota MBVP is nog steeds relevant, maar kan als volgt worden geherformuleerd:

- § Geen nieuwe LPG-tankstations binnen de bebouwde kom;
- § Passend binnen de huidige en voorziene, toekomstige ruimtelijke structuur van Lelystad.

Saneringsmaatregelen en verplaatsingsbeleid

Uit de externe veiligheidsanalyse blijkt dat alle tankstations voldoen aan zowel de PR-norm als aan de oriënterende waarde van het GR. Er zijn dus geen overschrijdingsituaties. Uit oogpunt van externe veiligheid is er geen directe aanleiding voor de gemeente Lelystad om actief mee te werken aan verplaatsingen van tankstations. Onder actief meewerken wordt verstaan het aanbieden van alternatieve locaties en het wegbestemmen van voormalige vestigingen van tankstations. Om eventuele overschrijdingen van het GR in de toekomst te voorkómen moet bij alle resterende LPG-tankstations het bestemmingsplan aangepast worden zodat de bevolkingsdichtheid binnen de 150 meter van het station niet toe kan nemen. Tevens moet in de milieuvergunning van deze stations de LPG-doorzet worden gemaximeerd.

Ruimte voor groei tankstations

De volgende beleidslijn wordt voorgesteld:

- § Met betrekking tot de groei van het aantal stations met reguliere brandstoffen (benzine/diesel/lpg) voortzetten van de huidige beleidslijn d.w.z. voor elke 7000-8000 inwoners één extra tankstation. Dit komt erop neer dat pas over 10 jaar een nieuw station aan de orde is.
- § Met betrekking tot de introductie resp. groei van stations met alternatieve brandstoffen een marktconforme opstelling, d.w.z. gelijke kansen bieden aan initiatieven van bestaande tankstationhouders en van nieuwe spelers.

Vestigingseisen en geschikte vestigingslocaties

De vestigingseisen in de huidige Nota MBVP zijn nog steeds relevant. Het enige element dat in de huidige eisen onvoldoende aan bod komt, is de externe veiligheid. Daarom wordt voorgesteld om als vestigingseis expliciet op te nemen: Voldoen aan alle eisen voortvloeiend uit planologische, milieu- en veiligheidwet- en regelgeving.

Daarmee resulteren de volgende voorgestelde vestigingseisen:

- § Optimale ontsluiting van het tankstation;
- § Goede zichtbaarheid vanaf de openbare weg;
- § Voldoen aan alle eisen voortvloeiend uit planologische, milieu- en veiligheidwet- en regelgeving;
- § Ligging in de nabijheid van activiteiten die omvangrijke bezoekersstromen genereren en/of ligging aan een weg met een belangrijke verkeersfunctie (uitvalsweg).

Als mogelijke toekomstige locaties voor tankstations resulteren dan:

- § Woonlocatie Warande (op termijn 8000 woningen) ter hoogte van een nieuwe afrit van de A6;
- § Houtribweg, omgeving PlavuiZENweg i.v.m. de aanleg van de N23;
- § Bataviastad;
- § Bedrijventerrein Flevokust: hier kan een vulpunt gevestigd worden dat uitsluitend is bedoeld voor het bedienen van varend en/of rollend materieel van de op Flevokust gevestigde bedrijven of voor de transporteurs die Flevokust aandoen. Dit vulpunt is niet bestemd voor brandstofverkoop aan particulieren.

Verkoop van alternatieve brandstoffen kan in beginsel plaatsvinden bij zowel bestaande tankstations als op nieuwe locaties. In Lelystad is zowel een 100mbar als een 4 bar (hoge druk) distributienet gelegen. Op beide netten kan de afleverinstallatie worden aangesloten. Indien aardgas een grote vlucht gaat nemen is vanwege de benodigde capaciteit een aansluiting op het 4 bar netwerk noodzakelijk. Er zijn twee stations die zonder al te veel meerkosten op dit netwerk kunnen worden aangesloten. Een dergelijke ontwikkeling wordt echter niet voorzien binnen 10 jaar. Aantakking op het lage druk netwerk zonder veel meerkosten is voor zeven tankstations een reële mogelijkheid.